

Taken en rechten

De Tweede Kamer heeft twee hoofdtaken: de regering controleren en samen met de regering wetten maken. Om de Tweede Kamer de gelegenheid te geven de regering goed te controleren, is de regering verplicht de Tweede Kamer te informeren.

De Tweede Kamer heeft een aantal speciale rechten om haar taken te kunnen uitvoeren.

Budgetrecht

De Kamer heeft het recht om wijzigingen rond de Rijksbegroting goed of af te keuren. Dit heet ook wel budgetrecht. De Kamer kan hierdoor samen met de regering bepalen hoe hoog de uitgaven

van de overheid zijn en waaraan het geld wordt besteed. De regering laat op Prinsjesdag weten waaraan ze het overheidsgeld wil besteden of waarop ze wil bezuinigen. Dit doet ze in de Rijksbegroting en in de Miljoenennota, de toelichting op de begroting. Beide stukken worden bij de Tweede Kamer ingediend.

Amendementsrecht

Het recht om wijzigingen aan te brengen in wetsvoorstellen van de regering of in initiatiefvoorstellen, heet het recht van amendement. De Tweede Kamer stemt over de voorgestelde wijzigingen of amendementen en over het bijbehorende wetsvoorstel. Als de amendementen worden aangenomen, gaan ze deel uitmaken van het wetsvoorstel.

Interpellatierecht

Ieder Kamerlid mag een minister of staatssecretaris ter verantwoording roepen en mondelinge of schriftelijke vragen stellen. Dit heet het recht van interpellatie. Een minister of staatssecretaris is verplicht antwoorden te geven op deze vragen. Tenminste dertig Kamerleden moeten het verzoek tot interpellatie ondersteunen. Behalve interpellaties kent de Tweede Kamer ook 'dertigledende-bat-ten'. Voor het houden van een dergelijk debat is de steun van tenminste dertig leden nodig.

Recht van initiatief

Tweede Kamerleden hebben ook het recht om op eigen initiatief een wetsvoorstel in te dienen. Initiatiefvoorstellen worden op dezelfde wijze behandeld als wetsvoorstellen van de regering. Het enige verschil is dat het Kamerlid dat het initiatiefvoorstel heeft ingediend, het voorstel in de Tweede Kamer verdedigt.

Onderzoeks- en enquêterecht

Als het parlement vindt dat een bepaalde zaak tot op de bodem uitgezocht moet worden, kan het een parlementair onderzoek instellen. De zwaarste onderzoeksvorm is de parlementaire enquête. Bij een parlementaire enquête mogen getuigen en deskundigen onder ede worden ondervraagd. Bij een gewoon onderzoek niet. Voor het instellen van een parlementair onderzoek of enquête is een meerderheid nodig in de Tweede Kamer.

Moties

Tweede Kamerleden kunnen tijdens de vergadering moties indienen. Daarmee kunnen zij de regering vragen om ergens aandacht aan te besteden, een wetsvoorstel te maken of kunnen zij een oordeel geven over het gevoerde beleid. Met een motie van wantrouwen kan de Tweede Kamer het wantrouwen in een minister of staatssecretaris opzeggen. Vrijwel altijd leidt een aangenomen motie van wantrouwen tot het aftreden van de minister of staatssecretaris.